

Početna Stranica > ... > Pokretanje Sudskog Postupka > Gdje I Kako > Pravo Koje Države Je Mjerodavno? Estonia

Pravo koje države je mjerodavno?

Sadržaj omogućio

European Judicial Network
(in civil and commercial matters)

 Estonija

1 Izvori važećih pravila

1.1 Nacionalna pravila

Pitanja primjenjivog prava uglavnom su uređena [Zakonom o međunarodnom privatnom pravu](#) (dalje u tekstu „ZMPP”).

Pitanja primjenjivog prava bila su uređena općim dijelom Zakona o Građanskom zakoniku do 1. srpnja 2002., kada je na snagu stupio ZMPP. Sada se ZMPP primjenjuje umjesto njega u gotovo svim predmetima na temelju članka 24. Zakona o obveznim odnosima, općeg dijela Zakona o Građanskom zakoniku i Zakona o provedbi Zakona o međunarodnom privatnom pravu.

Osim toga, potrebno je uzeti u obzir nadređenost pravila koja proizlaze iz primjenjivog prava EU-a nad nacionalnim pravom te načelo koje proizlazi iz članka 123. Ustava Republike Estonije u skladu s kojim se primjenjuju odredbe međunarodnog ugovora u slučaju sukoba zakona i ostalog estonskog zakonodavstva s odredbama međunarodnog ugovora koji je ratificirao estonski parlament. Estonija je potpisala i četiri sporazuma o pravnoj pomoći s Rusijom, Ukrajinom, Poljskom, Latvijom i Litvom, kojima se isto tako uređuju pitanja primjenjivog prava.

1.2 Multilateralne međunarodne konvencije

- Konvencija o sukobu zakona u pogledu oblika oporučnih raspolaganja, potpisana u Haagu 4. listopada 1961.; za više informacija vidjeti: <https://www.riigiteataja.ee/akt/78853>.
- Konvencija o pravu primjenjivom na ugovorne obveze, potpisana u Rimu 19. lipnja 1980.; za više informacija vidjeti: <https://www.riigiteataja.ee/akt/1026913>.
- Konvencija o nadležnosti, primjenjivom pravu, priznavanju, izvršenju i suradnji u području roditeljske odgovornosti i mjera za zaštitu djece, potpisana u Haagu 19. listopada 1996.; za više informacija vidjeti: <https://www.riigiteataja.ee/akt/214112011002>.
- Protokol o pravu primjenjivom na obveze uzdržavanja, potpisan u Haagu 23. studenoga 2007.; za više informacija vidjeti: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:22011A0722\(02\)&qid=1614758958480&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:22011A0722(02)&qid=1614758958480&from=EN).

1.3 Glavne bilateralne konvencije

- Sporazum između Republike Estonije, Republike Latvije i Republike Litve o pravnoj pomoći i pravnim odnosima, potpisan u Tallinnu 11. studenoga 1992.; dodatne informacije dostupne su u službenom listu: [Riigi Teataja](#).
- Sporazum između Republike Estonije i Ruske Federacije o pravnoj pomoći i pravnim odnosima u građanskim, obiteljskim i kaznenim stvarima, potpisan u Moskvi 26. siječnja 1993.; dodatne informacije dostupne su u službenom listu: [Riigi Teataja](#).

- Sporazum između Republike Estonije i Ukrajine o pravnoj pomoći i pravnim odnosima u građanskim i kaznenim stvarima, potpisan u Kijevu 15. veljače 1995.; dodatne informacije dostupne su u službenom listu: [Riigi Teataja](#).
- Sporazum između Republike Estonije i Republike Poljske o pravnoj pomoći i pravnim odnosima u građanskim, radnim i kaznenim stvarima, potpisan u Tallinnu 27. studenoga 1998.; dodatne informacije dostupne su u službenom listu: [Riigi Teataja](#).

Uredbe Europske unije

- Uredba (EZ) br. 864/2007 Europskog parlamenta i Vijeća o pravu koje se primjenjuje na izvanugovorne obveze („Rim II”) (SL L 199, 31.7.2007., str. 40.-49.)
- Uredba (EZ) br. 593/2008 Europskog parlamenta i Vijeća o pravu koje se primjenjuje na ugovorne obveze (Rim I) (SL L 177, 4.7.2008., str. 6.-16.)
- Uredba Vijeća (EZ) br. 4/2009 o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja (SL L 7, 10.1.2009., str. 1.-79.)
- Uredba (EU) br. 650/2012 Europskog parlamenta i Vijeća o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršavanju odluka i prihvaćanju i izvršavanju javnih isprava u nasljednim stvarima i o uspostavi Europske potvrde o nasljeđivanju (SL L 201, 27.7.2012., str. 107.-134.)
- Uredba Vijeća (EU) br. 1259/2010 o provedbi pojačane suradnje u području prava primjenljivog na razvod braka i zakonsku rastavu (SL L 343, 29.12.2010., str. 10.-16.)
- Uredba (EU) 2015/848 Europskog parlamenta i Vijeća o postupku u slučaju nesolventnosti (SL L 141, 5.6.2015., str. 19.-72.)

2 Provedba pravila o sukobu prava

2.1 Obveza suca da na vlastitu inicijativu primijeni pravila o sukobu prava

Ako se u skladu sa zakonom, međunarodnim sporazumom ili transakcijom zahtijeva primjena stranog prava, sudovi će ga primijeniti neovisno o tome je li takva primjena zatražena. To znači da obveza sudova da primijene strano pravo ne ovisi o tome je li to stranka zatražila (članak 2. stavak 1. ZMPP-a).

U nekim građanskim sudskim predmetima u kojima su stranke imale pravo sporazumno odabrati primjenjivo pravo estonski su sudovi primijenili estonsko pravo umjesto stranog prava s obzirom na to da su se stranke izričito odrekle svojeg prava odabira stranog prava.

2.2 Upućivanje

Ako je u skladu sa ZMPP-om potrebno primijeniti strano pravo (upućivanje na pravo treće države), primjenjuju se pravila međunarodnog privatnog prava predmetne zemlje. Ako takva pravila zahtijevaju primjenu estonskog prava (upućivanje na pravo prve države), primjenjuju se pravila estonskog materijalnog prava (članak 6. stavak 1. ZMPP-a).

Stoga, ako se u stranom pravu upućuje natrag na estonsko pravo, primjenjuju se pravila estonskog materijalnog prava.

2.3 Promjena povezujućeg faktora

Stvaranje ili iscrpljenje stvarnog prava određuje se u skladu s pravom zemlje u kojoj se imovina nalazila u trenutku stvaranja ili iscrpljenja stvarnog prava (članak 18. stavak 1. ZMPP-a). Stoga, ako se lokacija imovine promijeni nakon stvaranja i iscrpljenja stvarnog prava, mijenja se i pravo primjenjivo na tu imovinu. Pravo zemlje boravišta fizičke osobe primjenjuje se na njezinu pasivnu i aktivnu pravnu sposobnost (članak 12. stavak 1. ZMPP-a). Stoga, ako se promijeni zemlja boravišta osobe, mijenja se i pravo primjenjivo na njezinu pasivnu i aktivnu pravnu sposobnost. Međutim, zakonom se propisuje i da se promjenom boravišta ne ograničuje već stečena aktivna pravna sposobnost (članak 12. stavak 3. ZMPP-a).

2.4 Iznimke od uobičajene primjene pravila o sukobu

Strano pravo nije primjenjivo ako je u očitom sukobu s temeljnim načelima estonskog prava (javni poredak). U takvim se slučajevima primjenjuje estonsko pravo (članak 7. ZMPP-a).

U takvim predmetima nije odlučujuće predviđa li se stranim pravom zakonsko pravilo koje ne postoji u estonskom pravu. Umjesto toga, u skladu s klauzulom o javnom poretku, potrebno je primjenjivati estonsko pravo umjesto stranog prava ako bi primjena stranog prava predstavljala očiti sukob s temeljnim načelima estonskog prava.

U zakonodavstvu primjenjivom na ugovorne obveze predviđa se i to da odredbe mjerodavnog poglavlja ZMPP-a ne dovode u pitanje primjenu takvih odredbi estonskog prava koje su primjenjive, bez obzira na pravo kojim su uređeni ugovori (članak 31. ZMPP-a). U članku 32. stavku 3. ZMPP-a dodatno se ističe da činjenica da su stranke odabrale strano pravo kao pravo kojim se uređuje ugovor, neovisno o tome jesu li odabrale i stranu sudsku nadležnost i ako su svi elementi važni za ugovor u trenutku odabira povezani samo s jednom zemljom, ne dovodi u pitanje primjenu takvih pravila prava te zemlje te se od njih ne može odstupiti ugovorom (obvezujuća pravila).

2.5 Dokaz stranog prava

Iako je kao opće načelo propisano da sudovi moraju primijeniti strano pravo u slučajevima u kojima se to zahtijeva zakonom, međunarodnim sporazumom ili transakcijom, bez obzira na to je li ta primjena zatražena (članak 2. stavak 1. ZMPP-a), tijela i sudovi mogu zatražiti pomoć stranaka ili državnih tijela u određivanju primjenjivog stranog prava.

Iako stranke sudu mogu podnijeti dokumente kako bi se utvrdio sadržaj stranog prava, sudovi se ne moraju pridržavati tih dokumenata (članak 4. stavak 2. ZMPP-a). Sudovi isto tako imaju pravo zatražiti pomoć Ministarstva pravosuđa ili Ministarstva vanjskih poslova Republike Estonije te angažirati stručnjake (članak 4. stavak 3. ZMPP-a).

Stranke u parničnom postupku moraju dokazati primjenjivo pravo izvan Republike Estonije, međunarodno pravo ili običajno pravo samo ako sud nije upoznat s takvim pravom u skladu s člankom 234. Zakona o parničnom postupku (dalje u tekstu „ZPP“). Sud se može koristiti i drugim izvorima informacija i poduzeti mjere za utvrđivanje sadržaja prava, kako je opisano u prethodnom stavku upućivanjem na članak 4. ZMPP-a.

Pravo suda da zatraži informacije za utvrđivanje sadržaja prava koje će biti primjenjivo temelji se na načelu kontradiktornosti parničnog postupka. To je načelo uglavnom iskazano u članku 5. stavcima 1. i 2. Zakona o parničnom postupku, kojima se određuje da se postupak u parnici provodi na temelju činjenica i prijedloga koje su podnijele stranke na temelju zahtjeva te da stranke imaju jednaka prava i mogućnosti za potkrjepljivanje svojih tvrdnji i opovrgavanje ili osporavanje podnesaka protustranke. Pritom stranka može odabrati činjenice koje podnosi kako bi potkrijepila svoje tvrdnje i iznijela dokaze za potvrđivanje tih činjenica.

Zakonom se dopuštaju i iznimke, pri čemu je estonsko pravo primjenjivo kad se sadržaj stranog prava ne može utvrditi u razumnom vremenskom razdoblju unatoč svim naporima (članak 4. stavak 4. ZMPP-a).

3 Pravila o sukobu prava

3.1 Ugovorne obveze i pravni akti

Kao i druga pitanja međunarodnog privatnog prava, u Estoniji je pravo kojim se uređuju ugovori uređeno ZMPP-om, osim ako nije drukčije propisano međunarodnim zakonodavstvom. Pravo kojim se uređuju ugovori mogu sporazumno odabrati stranke ili, ako u skladu sa ZMPP-om stranke nemaju pravo odabrati primjenjivo pravo, ono se može odrediti na temelju primjenjivog prava koje je određeno u skladu s utvrđenim kriterijima. Budući da se, u skladu s člankom 3. stavkom 2. Zakona o stečaju, odredbe Zakona o parničnom postupku primjenjuju u stečajnim postupcima, osim ako nije drukčije predviđeno Zakonom o stečaju, te da se, u skladu s člankom 8. stavkom 1. Zakona o parničnom postupku, sudski postupci vode na temelju estonskog parničnog prava, na stečajne postupke koji se vode u Estoniji primjenjivo je estonsko pravo ili pravo koje su sporazumno odabrale stranke ili, ako stranke to nisu učinile, pravo određeno na temelju kriterija predviđenih ZMPP-om.

ZMPP-om je utvrđeno da ugovori moraju biti uređeni pravom zemlje koju su sporazumno odabrale stranke. Stranke mogu odabrati pravo kojim se uređuje cijeli ugovor ili njegov dio ako je ugovor djeljiv na taj način (članak 32. stavci 1. i 2. ZMPP-a). Međutim, sporazumni odabir mjerodavnog prava nije apsolutan. U članku 32. stavku 3. ZMPP-a navodi se da činjenica da su stranke odabrale strano pravo kao pravo kojim se uređuje ugovor, neovisno o tome jesu li odabrale i stranu nadležnost i ako su svi elementi važni za ugovor u trenutku odabira povezani samo s jednom zemljom, ne dovodi u pitanje primjenu takvih pravila prava te zemlje te se od njih ne

može odstupiti ugovorom (obvezujuća pravila).

Ako stranke nisu odabrale pravo kojim se uređuje ugovor, na njega se primjenjuje pravo zemlje s kojom ugovor ima najviše poveznica. Ako je ugovor djeljiv i jedan je njegov dio samostalno više povezan s drugom zemljom, taj dio može biti uređen pravom te druge zemlje (članak 33. stavak 1. ZMPP-a).

Smatra se da je ugovor najviše povezan s onom zemljom u kojoj stranka koja izvršava obvezu iz ugovora u trenutku potpisivanja ugovora ima boravište ili, u slučaju upravnog tijela te stranke, sjedište. Ako je ugovor potpisan u okviru obavljanja djelatnosti stranke koja izvršava obvezu iz ugovora, smatra se da je ugovor najviše povezan sa zemljom u kojoj je glavno mjesto poslovanja te stranke. Ako se ugovorom predviđa izvršenje obveze iz ugovora na mjestu poslovanja koje nije glavno mjesto poslovanja, smatra se da je ugovor najviše povezan sa zemljom u kojoj se nalazi drugo takvo mjesto poslovanja (članak 33. stavak 2. ZMPP-a).

Za nekretnine i ugovore o prijevozu predviđena su odstupanja od općeg pravila u pogledu mjesta izvršenja ugovora. Ako je predmet ugovora pravo na nekretninu ili pravo na upotrebu nekretnine, smatra se da je ugovor najviše povezan sa zemljom u kojoj se nalazi nekretnina (članak 33. stavak 4. ZMPP-a). Kad je riječ o ugovoru o prijevozu, smatra se da je ugovor najviše povezan sa zemljom u kojoj je glavno mjesto poslovanja prijevoznika u trenutku sklapanja ugovora ako se mjesto polaska ili odredišta ili, u slučaju ugovora o prijevozu robe, glavno mjesto poslovanja pošiljatelja ili mjesto utovara ili istovara nalaze u istoj zemlji (članak 33. stavak 5. ZMPP-a).

Posebna se pravila primjenjuju i na potrošačke ugovore (članak 34. ZMPP-a), ugovore o radu (članak 35. ZMPP-a) i ugovore o osiguranju (članci od 40. do 47. ZMPP-a). Svrha je tih posebnih pravila zajamčiti zaštitu potrošača, zaposlenika i ugovaratelja osiguranja kao slabije ugovorne stranke.

U slučaju potrošačkih ugovora pravo kojim se uređuje ugovor može se sporazumno odabrati, no pritom se potrošaču ne smije uskratiti zaštita koja mu je pružena na temelju obvezujućih pravila njegove zemlje boravišta u sljedećim slučajevima: 1. ako je u zemlji boravišta potrošača sklapanju ugovora prethodila posebna ponuda upućena potrošaču ili promidžba i potrošač je u toj zemlji obavio sve radnje potrebne za sklapanje ugovora, 2. ako su ugovorna stranka potrošača ili njezin predstavnik primili narudžbu potrošača u zemlji boravišta potrošača, 3. ako je predmet ugovora prodaja robe i potrošač je putovao iz svoje zemlje boravišta u drugu zemlju i ondje je podnio narudžbu, pod uvjetom da je potrošačevo putovanje organizirao prodavatelj kako bi potaknuo potrošača na sklapanje ugovora. Ako stranke nisu sporazumno odabrale mjerodavno pravo, na potrošačke ugovore primjenjuje se pravo zemlje boravišta potrošača.

U slučaju ugovora o radu odabranim pravom zaposleniku se ne smije uskratiti zaštita koja mu je pružena na temelju obvezujućih pravila prava zemlje koje bi se primjenjivalo u izostanku odabira prava. Ako pravo nije odabrano, ugovor o radu uređuje se pravom zemlje: 1. u kojoj zaposlenik uobičajeno izvršava svoj posao na temelju ugovora, čak i ako je privremeno zaposlen u drugoj zemlji, 2. u kojoj se nalazi mjesto poslovanja u kojem je zaposlenik zaposlen ako zaposlenik uobičajeno ne izvršava svoj posao u samo jednoj zemlji.

Ugovori o osiguranju podliježu konkretnijim pravilima. Člancima od 42. do 44. propisani su uvjeti na kojima se može temeljiti sporazumni odabir mjerodavnog prava. Ako stranke ugovora o osiguranju nisu sporazumno odabrale pravo kojim se uređuje taj ugovor, a boravište ili upravno tijelo ugovaratelja osiguranja te osigurani rizik nalaze se na državnom području iste zemlje, primjenjuje se pravo te zemlje (članak 45. stavak 1. ZMPP-a). Ako se ti zahtjevi ne ispune, primjenjuje se pravo zemlje s kojom je ugovor najviše povezan. Smatra se da je ugovor najviše povezan sa zemljom u kojoj se nalazi osigurani rizik (članak 45. stavak 2. ZMPP-a).

3.2 Izvanugovorne obveze

Estonskim pravom predviđeni su različiti razlozi za odabir prava ovisno o vrsti predmetne neugovorne obveze.

Za tužbe protiv neopravdanog bogaćenja koje proizlaze iz izvršenja obveze mjerodavno je pravo zemlje kojim se uređuju stvarni ili mogući pravni odnosi na temelju kojih je obveza izvršena. Za tužbe protiv neopravdanog bogaćenja koja proizlaze iz povrede prava druge osobe mjerodavno je pravo zemlje u kojoj je došlo do povrede. U ostalim slučajevima za tužbe koje proizlaze iz neopravdanog bogaćenja mjerodavno je pravo zemlje u kojoj je došlo do neopravdanog bogaćenja (članak 48.¹ stavci od 1. do 3. ZMPP-a).

Za tužbe proizašle iz poslovodstva bez naloga mjerodavno je pravo zemlje u kojoj je došlo do poslovodstva bez naloga, a za tužbe proizašle iz izvršenja obveza druge osobe mjerodavno je pravo kojim se uređuju takve obveze

(članak 49. stavci od 1. do 2. ZMPP-a).

Općenito je za tužbe proizašle iz nezakonitog prouzročenja štete mjerodavno pravo zemlje u kojoj su se predmetna radnja ili događaj zbog kojih je prouzročena šteta dogodili ili nastali. Ako posljedice ne postanu očigledne u zemlji u kojoj su se radnja ili događaj na kojima se temelji tužba dogodili ili nastali, pravo zemlje u kojoj su nastale posljedice radnje ili događaja mora se primijeniti na zahtjev oštećene stranke (članak 50. stavci od 1. do 2. ZMPP-a). Međutim, ograničenje se primjenjuje na naknadu koja se plaća za nezakonito prouzročenje štete. Ako je za tužbu koja proizlazi iz nezakonitog prouzročenja štete mjerodavno strano pravo, takva naknada koja je zatražena u Estoniji ne smije biti znatno veća od naknade propisane za sličnu vrstu štete estonskim pravom (članak 52. ZMPP-a).

Zakonom se strankama dopušta i da sporazumno odaberu primjenu estonskog prava nakon što nastupi događaj ili se izvrši radnja iz kojih proizlazi neugovorna obveza. Odabir prava ne utječe na prava trećih strana (članak 54. ZMPP-a).

3.3 Osobni status, njegovi aspekti s obzirom na građanski status (ime, prebivalište, svojstvo)

U skladu s estonskim pravom na osobna se imena ne primjenjuju nikakva posebna pravila o primjenjivom pravu.

Estonsko pravo primjenjuje se pri određivanju boravišta fizičke osobe (članak 10. ZMPP-a). Državljanstvo fizičke osobe određuje se u skladu s pravom zemlje o čijem se državljanstvu odlučuje. Ako fizička osoba ima nekoliko državljanstava, primjenjuje se državljanstvo zemlje s kojom je osoba najviše povezana, a za osobu bez državljanstva, osobu čije se državljanstvo ne može utvrditi ili za izbjeglicu primjenjuje se boravište te osobe umjesto njezina državljanstva (članak 11. stavci od 1. do 3. ZMPP-a).

Pravo zemlje boravišta fizičke osobe primjenjuje se na njezinu pasivnu i aktivnu pravnu sposobnost, ali promjenom boravišta ne ograničuje se već stečena aktivna pravna sposobnost (članak 12. stavci od 1. do 2. ZMPP-a).

Posebnim pravilom utvrđuje se kad se osoba može pozvati na nesposobnost, no transakcije koje proizlaze iz obiteljskog ili nasljednog prava i transakcije koje se odnose na nekretninu koja se nalazi u drugoj zemlji izuzete su iz tog pravila (članak 12. stavak 4. ZMPP-a). Međutim, opće je pravilo da ako osoba sklopi transakciju dok nema aktivnu pravnu sposobnost ili dok je njezina aktivna pravna sposobnost ograničena u skladu s pravom njezine zemlje boravišta, ta se osoba ne smije pozivati na nesposobnost ako ima aktivnu pravnu sposobnost u skladu s pravom zemlje u kojoj je sklopila transakciju. Opće se pravilo ne primjenjuje ako je druga stranka bila svjesna ili je trebala biti svjesna da ta osoba nema aktivnu pravnu sposobnost (članak 12. stavak 3. ZMPP-a).

3.4 Uspostava odnosa roditelj-dijete, uključujući posvajanje

3.4.1 Uspostava odnosa roditelj-dijete

Za obiteljskopravne odnose između roditelja i djeteta mjerodavno je pravo zemlje boravišta djeteta (članak 65. ZMPP-a). Recipročna prava i dužnosti roditelja i djece proizlaze iz djetetova podrijetla, koje se određuje u skladu s postupkom određenim zakonom. Podrijetlo ne podliježe posebnim pravilima o primjenjivom pravu.

Podrijetlo se utvrđuje ili pobija u skladu s pravom zemlje djetetova boravišta u trenutku njegova rođenja, no u posebnim slučajevima podrijetlo se može utvrditi ili pobiti u skladu s pravom zemlje boravišta roditelja ili djeteta u trenutku pobijanja (članak 62. ZMPP-a).

3.4.2 Posvojenje

Za posvojenje je mjerodavno pravo zemlje boravišta posvojitelja. Za posvojenje koje obavljaju bračni drugovi mjerodavno je pravo kojim su uređene opće pravne posljedice braka u trenutku posvojenja (članak 63. stavak 1. ZMPP-a). To znači da je za posvojenje koje obavljaju bračni drugovi uglavnom mjerodavno pravo zemlje boravišta obaju bračnih drugova (članak 57. stavak 1. ZMPP-a), ali u zakonu se navodi i niz drugih osnova za odabir prava u predmetima u kojima bračni drugovi nemaju istu zemlju boravišta (članak 57. stavci od 2. do 4. ZMPP-a).

Ako je za posvojenje djeteta u skladu s pravom zemlje boravišta djeteta potreban pristanak djeteta ili neke druge osobe u obiteljskopravnom odnosu s djetetom, pravo te zemlje primjenjuje se na pristanak (članak 63. stavak 2. ZMPP-a).

Ako je za posvojenje mjerodavno strano pravo ili ako je dijete posvojeno na temelju presude stranog suda, zakonom se posebno utvrđuje da takvo posvojenje ima jednak učinak u Estoniji kao i u skladu s pravom na temelju kojeg je dijete posvojeno (članak 64. ZMPP-a). Potrebno je naglasiti i to da kad se posvaja dijete čija je zemlja boravišta Estonija, svi ostali uvjeti za posvojenje koji proizlaze iz estonskog prava isto se tako moraju ispuniti, kako je propisano pravom zemlje boravišta djeteta ili bračnih drugova (članak 63. stavak 3. ZMPP-a).

3.5 Brak, nevjenčani parovi/parovi u izvanbračnoj zajednici, partnerstva, razvod, sudski razvod, obveze uzdržavanja

3.5.1 Brak

Opće pravne posljedice braka uglavnom se utvrđuju pravom zemlje boravišta obaju bračnih drugova (članak 57. stavak 1. ZMPP-a), ali u zakonu se navodi i niz drugih osnova za odabir primjenjivog prava u predmetima u kojima bračni drugovi nemaju istu zemlju boravišta: isto državljanstvo, posljednja zemlja boravišta obaju bračnih drugova ako jedan od bračnih drugova i dalje boravi u istoj zemlji ili, ako prethodno nije ispunjeno, primjenjuje se pravo zemlje s kojom su na drugi način bračni drugovi najviše povezani (članak 57. stavci od 2. do 4. ZMPP-a).

Estonsko pravo primjenjuje se na postupak sklapanja braka u Estoniji. Brak koji je sklopljen u stranoj zemlji smatra se valjanim u Estoniji ako je sklopljen u skladu s odgovarajućim postupkom utvrđenim pravom zemlje u kojoj je brak sklopljen te ako su ispunjeni materijalni preduvjeti za brak koji su određeni pravom zemalja boravišta obaju bračnih drugova (članak 55. stavci od 1. do 2. ZMPP-a).

Općenito je za preduvjete i zapreke za brak te posljedice koje proizlaze iz njega mjerodavno pravo zemlje boravišta budućeg bračnog druga (članak 56. stavak 1. ZMPP-a). Prethodni brak jednog od budućih bračnih drugova nije zapreka za sklapanje novog braka ako je prethodni brak okončan odlukom koja je donesena ili priznata u Estoniji, čak i ako ta odluka nije u skladu s pravom zemlje boravišta budućeg bračnog druga (članak 56. stavak 3. ZMPP-a).

Posebno se pravilo primjenjuje na državljane Estonije u pogledu prava primjenjivog na preduvjete za brak, a ono glasi da ako estonski državljanin ne ispunjava preduvjet za brak u skladu s pravom svoje zemlje boravišta, primjenjuje se estonsko pravo ako ta osoba ispunjava uvjete za brak u skladu s estonskim pravom (članak 56. stavak 2. ZMPP-a).

3.5.2 Nevjenčani parovi/parovi u izvanbračnoj zajednici i partnerstva

Estonskim pravom ne propisuju se pravila primjenjivog prava na zajednički život ili partnerstvo. Pravila utvrđena u ZMPP-u za najbližije pravne odnose trebala bi se primjenjivati u određivanju primjenjivog prava. Ovisno o obliku zajedničkog života ili partnerstva mogu biti prikladna pravila koja se primjenjuju na ugovorne obveze ili obiteljskopravne odnose.

3.5.3 Razvod i sudski razvod

Razvodi braka proglašavaju se u skladu s pravom kojim se uređuju opće pravne posljedice braka i koje je primjenjivo u trenutku pokretanja postupka razvoda braka (članak 60. stavak 1. i članak 57. ZMPP-a). To znači da je za razvod braka prvenstveno mjerodavno pravo zemlje boravišta obaju bračnih drugova (članak 57. stavak 1. ZMPP-a), ali u zakonu se navodi i niz drugih osnova za odabir primjenjivog prava u predmetima u kojima bračni drugovi nemaju istu zemlju boravišta: isto državljanstvo, posljednja zemlja boravišta obaju bračnih drugova ako jedan od bračnih drugova i dalje boravi u istoj zemlji ili, ako prethodno nije ispunjeno, primjenjuje se pravo zemlje s kojom su na drugi način bračni drugovi najviše povezani (članak 57. stavci od 2. do 4. ZMPP-a).

Estonsko se pravo iznimno može primijeniti umjesto stranog prava ako razvod braka nije dopustiv u skladu s pravom kojim su uređene opće pravne posljedice braka (članak 57. ZMPP-a) ili je dopustiv samo pod iznimno strogim uvjetima. Ta se iznimka primjenjuje pod uvjetom da jedan od bračnih drugova boravi u Estoniji ili ima estonsko državljanstvo ili je boravio u Estoniji ili imao estonsko državljanstvo u trenutku sklapanja braka (članak 60. stavci od 1. do 2. ZMPP-a).

3.5.4 Obveze uzdržavanja

Ne postoje nacionalna pravila međunarodnog privatnog prava koja su primjenjiva na obveze uzdržavanja koje

proizlaze iz obiteljskih odnosa, ali navedena su upućivanja na mjerodavno međunarodno zakonodavstvo.

3.6 Bračnoimovinski režimi

Bračni drugovi smiju odabrati pravo koje je primjenjivo na njihova imovinska prava u pogledu bračne imovine. Stoga, ako su bračni drugovi odabrali primjenjivo pravo, primjenjivat će se pravo njihova odabira. Međutim, bračnim drugovima nije dopušteno odabrati pravo bilo koje zemlje. Mogu birati između prava zemlje boravišta jednog od bračnih drugova i prava zemlje čiji je državljanin jedan od bračnih drugova. Ako jedan od bračnih drugova ima više državljanstava, može se odabrati pravo bilo koje od tih zemalja (članak 58. stavak 1. ZMPP-a).

U Estoniji odabir primjenjivog prava podliježe obveznim službenim zahtjevima. Odabir prava primjenjivog na imovinska prava bračnih drugova mora biti potvrđen kod javnog bilježnika. Ako primjenjivo pravo nije odabrano u Estoniji, odabir prava službeno je valjan ako je u skladu sa službenim zahtjevima ugovora o bračnoj imovini koji su propisani odabranim pravom (članak 58. stavak 2. ZMPP-a).

Ako bračni drugovi nisu odabrali primjenjivo pravo, imovinska prava bračnih drugova uređena su pravom primjenjivim na opće pravne posljedice braka u trenutku sklapanja braka (članak 58. stavak 3. i članak 57. ZMPP-a). Za opće pravne posljedice braka prvenstveno je mjerodavno pravo zemlje boravišta obaju bračnih drugova (članak 57. stavak 1. ZMPP-a), a ako to nije primjenjivo, one se utvrđuju pravom zemlje čiji su bračni drugovi državljani, pravom posljednje zemlje boravišta obaju bračnih drugova ako jedan od bračnih drugova i dalje boravi u istoj zemlji ili, ako ništa od toga nije primjenjivo, pravom zemlje s kojom su na drugi način bračni drugovi najviše povezani (članak 57. stavci od 2. do 4. ZMPP-a).

3.7 Oporuke i nasljedstva

Za nasljeđivanje je mjerodavno pravo posljednje zemlje boravišta oporučitelja. Osoba može u oporuci ili u ugovoru o nasljeđivanju odrediti da se na njezinu ostavinu primjenjuje pravo zemlje čiji je ona državljanin. Taj uvjet nije valjan ako osoba u trenutku smrti više nije državljanin te zemlje.

Pravom kojim se uređuje nasljeđivanje određuje se posebno sljedeće: 1. vrste i učinci oporučnih raspolaganja, 2. sposobnost za nasljeđivanje i onemogućivanje nasljeđivanja, 3. razmjer nasljeđivanja, 4. nasljednici i odnos među njima te 5. preuzimanje dugova oporučitelja.

Haška konvencija iz 1961. o sukobu zakona u pogledu oblika oporučnih raspolaganja primjenjuje se na oblik oporuka i ugovora o nasljeđivanju.

Osoba može sastaviti, izmijeniti ili opozvati svoju oporuku ako ima odgovarajuću sposobnost u skladu s pravom zemlje svojeg boravišta u trenutku sastavljanja, izmjene ili opoziva oporuke. Ako, u skladu s pravom te zemlje, osoba nema pravnu sposobnost za sastavljanje oporuke, može sastaviti, izmijeniti ili opozvati svoju oporuku ako na to ima pravo u skladu s pravom zemlje čiji je bila državljanin u trenutku sastavljanja, izmjene ili opoziva oporuke. Promjena boravišta ili državljanstva ne ograničava već stečenu pravnu sposobnost za sastavljanje oporuke. Navedeno se primjenjuje na sposobnost osobe da sklopi, izmijeni ili raskine ugovor o nasljeđivanju.

Ugovori o nasljeđivanju uređeni su pravom zemlje boravišta oporučitelja u trenutku sklapanja ugovora ili pravom zemlje državljanstva ako ta osoba to odredi. Mjerodavnim pravom određuju se dopustivost, valjanost, sadržaj i obvezujuća snaga ugovora o nasljeđivanju te posljedice ugovora u skladu s nasljednim pravom.

U trenutku sastavljanja uzajamne oporuke ona mora biti usklađena s pravom zemalja boravišta obaju oporučitelja ili pravom zemlje boravišta jednog od bračnih drugova koju zajedno odaberu oporučitelji.

3.8 Nekretnine

Stvaranje ili iscrpljenje stvarnog prava određuje se u skladu s pravom zemlje u kojoj se imovina nalazila u trenutku stvaranja ili iscrpljenja stvarnog prava. Propisano je ograničenje – stvarno pravo ne smije se ostvarivati protivno temeljnim načelima *lex situs* imovine (članak 12. stavak 2. ZMPP-a).

3.9 Nesolventnost

Budući da se u skladu s člankom 3. stavkom 2. Zakona o stečaju odredbe Zakona o parničnom postupku primjenjuju u stečajnim postupcima, osim ako nije drukčije predviđeno Zakonom o stečaju, i da se, u skladu s

člankom 8. stavkom 1. Zakona o parničnom postupku, sudski postupci vode na temelju estonskog parničnog prava, na stečajne postupke koji se vode u Estoniji primjenjivo je estonsko pravo.

■ Posljednji put ažurirano: 26/10/2021

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJP-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.